

Pokračování v trestném činu

Odvolací soud je oprávněn přezkoumat povahu uloženého trestu a posoudit otázku, zda byl správně uložen trest souhrnný, i když odvolatel napadající výrok o trestu v tomto směru žádné námítky ve svém odvolání neuplatní. Pokud dospěje k závěru, že obviněnému měl být namísto trestu souhrnného uložen trest společný za pokračování v trestném činu, je oprávněn podle § 258 odst. 1 písm. d) tr. ř. napadený rozsudek zrušit a za splnění § 259 odst. 3 tr. ř. o vině a trestu nově rozhodnout. Přitom však musí přihlížet k vázanosti právní kvalifikací obsaženou v rozsudku rušeném postupem podle § 45 odst. 1 tr. zákoníku a musí též náležitě zhodnotit, zda skutek, ve vztahu k němuž byl odvoláním napadený trest uložen, je skutečně dílčím útokem pokračujícího trestného činu podle § 116 tr. zákoníku. K novému vyslovení viny pokračujícím trestným činem může odvolací soud přistoupit jen za současného splnění dalších zákonných podmínek, neboť takto rozhodnout nemůže např. tehdy, pokud by svým výrokem porušil uplatňující se zákaz reformationis in peius.

(Usnesení Nejvyššího soudu České republiky sp.zn. 6 Tdo 1032/2017, ze dne 22.8.2017)

Nejvyšší soud České republiky rozhodl v neveřejném zasedání o dovolání, které podal nejvyšší státní zástupce v neprospěch obviněné J. H. , roz. M., proti rozsudku Krajského soudu v Ústí nad Labem ze dne 30. 1. 2017, č. j. 4 To 7/2017-297, jako soudu odvolacího v trestní věci vedené u Okresního soudu v Teplicích pod sp. zn. 4 T 124/2016, tak, že podle § 265k odst. 1, 2 tr. ř. se zrušuje rozsudek Krajského soudu v Ústí nad Labem ze dne 30. 1. 2017, č. j. 4 To 7/2017-297, jakož i všechna další rozhodnutí na zrušené rozhodnutí obsahově navazující, pokud vzhledem ke změně, k níž došlo zrušením, pozbyla podkladu. Podle § 265l odst. 1 tr. ř. se Krajskému soudu v Ústí nad Labem přikazuje, aby věc v potřebném rozsahu znovu projednal a rozhodl.

Z odůvodnění :

I.

Dosavadní průběh řízení

1. Rozsudkem Okresního soudu v Teplicích ze dne 22. 9. 2016, č. j. 4 T 124/2016-263, byla obviněná J. H. uznána vinnou zločinem úvěrového podvodu podle § 211 odst. 1, 5 písm. c) tr. zákoníku formou účastenství jako pomocník podle § 24 odst. 1 písm. c) tr. zákoníku, jehož se podle jeho skutkového zjištění dopustila tím,

v blíže nezjištěnou dobu v měsíci červnu 2015 předala již odsouzené N. H. nepravé potvrzení o zaměstnání a výši příjmu, ve kterém bylo uvedeno, že H. je zaměstnána u společnosti NetTrade, s. r. o., což se nezakládalo na pravdě, neboť v této době nebyla nikde zaměstnána, následně H. uvedené potvrzení předložila v kanceláři obchodního zástupce společnosti Wüstenrot - stavební spořitelna, a. s., v Teplicích, v ulici U Nádraží 678/19 při žádosti o uzavření smlouvy o stavebním spoření č. 47140895 a požádala o překlenovací úvěr k této smlouvě na částku 500.000 Kč, kdy jí úvěr byl poskytnut a způsobila tak společnosti Wüstenrot - stavební spořitelna, a. s., se sídlem v Praze 4, Na Hřebenech II 1718/8, IČ 47115289 škodu ve výši 500.000 Kč.,

2. Obviněná byla za tento trestný čin (a sbíhající se trestné činy) odsouzena podle § 211 odst. 5 tr. zákoníka za použití § 43 odst. 2 tr. zákoníku k souhrnnému trestu odnětí svobody v trvání dvou roků, pro jehož výkon byla podle § 56 odst. 2 písm. b) tr. zákoníku zařazena do věznice s dozorem.

Současně byl zrušen výrok o trestu z rozsudku Okresního soudu v Teplicích ze dne 18. 5. 2016, č. j. zn. 1 T 52/2016-403, jakož i všechna další rozhodnutí na tento výrok obsahově navazující, pokud vzhledem, ke změně, k níž došlo zrušením, pozbyla podkladu.

3. Týmž rozsudkem bylo rozhodnuto i o vině, trestu a povinnosti k náhradě škody u obviněné N. H.

4. O odvolání, které proti tomuto rozsudku do výroku o trestu podala obviněná H., rozhodl Krajský soud v Ústí nad Labem rozsudkem ze dne 30. 1. 2017, č. j. 4 To 7/2017-297 tak, že z podnětu tohoto odvolání podle § 258 odst. 1 písm. d), odst. 2 tr. ř. zrušil napadený rozsudek ohledně odvolatelky v celém rozsahu a podle § 259 odst. 3 tr. ř. ve věci nově rozhodl. Obviněnou uznal vinnou (pokračujícím) zločinem úvěrového podvodu podle § 211 odst. 1, odst. 5 písm. c) tr. zákoníku spáchaným formou účastenství ve formě pomoci podle § 24 odst. 1 písm. c) tr. zákoníku, jehož se podle jeho skutkových zjištění dopustila tím, že

1) osobě Z. B., nar. opatřila padělané doklady, a to potvrzení o výši příjmu, pracovní smlouvu, smlouvu o nájmu bytu a na základě těchto dokladů pak Z. B. dne 15. 12. 2014 v Teplicích, na Náměstí Svobody 2985 v pobočce stavební spořitelny Wüstenrot požádal o překlenovací úvěr ke smlouvě o stavebním spoření, kdy při žádosti o úvěr předložil shora uvedené padělané doklady, úvěr mu byl poskytnut ve výši 500.000 Kč, ze kterého předal obžalované H. částku 130.000 Kč,

2) osobě M. H., nar. opatřila padělané doklady, a to potvrzení o výši příjmu, pracovní smlouvu, smlouvu o nájmu bytu, souhlas majitele nemovitosti s rekonstrukcí bytu a na základě těchto dokladů pak M. H. ve dnech 17. 2. 2015 do 26. 2. 2015 v Teplicích, v ulici U Nádraží 678/19 v pobočce stavební spořitelny Wüstenrot požádala o překlenovací úvěr ke smlouvě o stavebním spoření, kdy při žádosti o úvěr předložila shora uvedené padělané doklady, úvěr jí byl poskytnut ve výši 500.000 Kč, ze kterého předala obžalované H. částku 190.000 Kč,

3) osobě K. Ž., nar. opatřila padělané doklady, a to potvrzení o výši příjmu, pracovní smlouvu a na základě těchto dokladů pak K. Ž. ve dnech 10. 11. 2014 do 30. 11. 2014 v pobočce stavební spořitelny Wüstenrot požádala o překlenovací úvěr ke smlouvě o stavebním spoření, kdy při žádosti o úvěr předložila shora uvedené padělané doklady, úvěr jí byl poskytnut ve výši 500.000 Kč, ze kterého předala obžalované H. částku 20.000 Kč,

4) osobě K. K., nar. opatřila padělané doklady, a to potvrzení o výši příjmu, nájemní smlouvu, souhlas s úpravami bytu, rozpočtové náklady stavebních prací a na základě těchto dokladů pak K. K. dne 12. 3. 2015 v Teplicích, v ulici U Nádraží 678/19 v pobočce stavební spořitelny Wüstenrot požádal o překlenovací úvěr ke smlouvě o stavebním spoření, kdy při žádosti o úvěr předložil shora uvedené padělané doklady, úvěr mu byl poskytnut ve výši 500.000 Kč, ze kterého předal obžalované H. částku 130.000 Kč,

5) osobě F. K., nar. opatřila padělané doklady, a to potvrzení o výši příjmu, výplatní pásky, nájemní smlouvu, povolení k rekonstrukci bytu, rozpočtové náklady stavebních prací a na základě těchto dokladů pak F. K. dne 19. 3. 2015 v Teplicích, v ulici U Nádraží 678/19 v pobočce stavební spořitelny Wüstenrot požádal o překlenovací úvěr ke smlouvě o stavebním spoření, kdy při žádosti o úvěr předložil shora uvedené padělané doklady, úvěr mu byl poskytnut ve výši 500.000 Kč, ze kterého předal obžalované H. částku 120.000 Kč,

6) v blíže nezjištěnou dobu v měsíci červnu 2015 obžalovaná J. H. předala již odsouzené N. H. nepravé potvrzení o zaměstnání a výši příjmu, ve kterém bylo uvedeno, že H. je zaměstnána u společnosti NetTrade, s. r. o., což se nezakládalo na pravdě, neboť v této době nebyla nikde zaměstnána, následně H. uvedené potvrzení předložila v kanceláři obchodního zástupce společnosti Wüstenrot - stavební spořitelna, a. s., v Teplicích, v ulici U Nádraží 678/19 při žádosti o uzavření smlouvy o stavebním spoření č. 47140895 a požádala o překlenovací úvěr k této smlouvě na částku 500.000 Kč, kdy jí úvěr byl poskytnut a způsobila tak společnosti Wüstenrot - stavební spořitelna, a. s., se sídlem v Praze 4, Na Hřebenech II 1718/8, IČ 47115289 škodu ve výši 500.000 Kč.

5. Odvolací soud takto rozhodl, když podle § 45 odst. 1 tr. zákoníku zrušil výroky o vině a trestu z rozsudku Okresního soudu v Teplicích ze dne 18. 5. 2016, č. j. 1 T 52/2016-403, jakož i další výroky, které mají v uvedeném výroku o vině svůj podklad, a převzal skutková zjištění z tohoto rozsudku týkající se viny obviněné vyjádřené pod body 1) až 5) výroku. Obviněné za tento trestný čin uložil podle § 211 odst. 5 tr. zákoníku za použití § 45 odst. 1 tr. zákoníku společný trest odnětí svobody v trvání dvou roků, pro jehož výkon ji podle § 56 odst. 2 písm. b) tr. zákoníku zařadil do věznice s dozorem.

II.

Dovolání a vyjádření k němu

6. Proti citovanému rozsudku krajského soudu podal v neprospěch obviněné dovolání nejvyšší státní zástupce (dále rovněž „dovolatel“), jenž svůj mimořádný opravný prostředek opřel o dovolací důvod podle § 265b odst. 1 písm. g) tr. ř., když sdílí názor, že jím napadené rozhodnutí spočívá na nesprávném právním posouzení skutku.

7. Dovolatel zdůrazňuje, že podstatou jednání obviněné v posuzované věci je to, že v době od 10. 11. 2014 do června 2015 v celkem šesti případech napomáhala šesti různým osobám k dosažení úvěrů, každému ve výši 500.000 Kč, a že tudíž ve věci vystupuje šest různých hlavních pachatelů. Podle zásady akcesority účastenství je podle dovolatele třeba jednání obviněné právně posoudit jako šest samostatných účastenství na zločinech jednotlivých pachatelů, a nikoli jako pokračující účastenství na zločinu jediném. Obviněná tudíž podle něj svým jednáním naplnila v šesti případech blíže rozepsaných ve výroku napadeného rozsudku odvolacího soudu skutkové podstaty šesti zločinů úvěrového podvodu podle § 211 odst. 1, 5 písm. c) tr. zákoníku formou účastenství jako pomocník podle § 24 odst. 1 písm. c) tr. zákoníku.

8. Pokud jde o první rozsudek Okresního soudu v Teplicích ze dne 18. 5. 2016, sp. zn. 1 T 52/2016, ve vztahu k němu již nelze v dovolacím řízení nápravu provést. Nicméně nalézací soud nepochybil, pokud za daných okolností obviněné ukládal ve vztahu ke zmíněnému prvnímu rozsudku Okresního soudu v Teplicích trest souhrnný, a nikoli trest společný, když nyní dodatečně posuzované jednání obviněné hodnotil jako samostatný trestný čin, a nikoli jako dílčí útok trestného činu pokračujícího.

9. Nejvyšší státní zástupce připomíná, že jím naznačeným způsobem je akcesorita účastenství posuzována jak ustálenou judikaturou, tak i naukou. Odkazuje na rozhodnutí Vrchního soudu v Praze publikované pod č. [61/1994](#) Sb. rozh. tr., podle něhož „účastenství podle § 10 odst. 1 tr. zák. na trestných činech různých pachatelů nelze posoudit jako jeden pokračující trestný čin účastenství, byť by jinak byly splněny podmínky pro takové posouzení všech útoků uvedené v § 89 odst. 3 tr. zák.“. Ačkoli bylo vydáno v době účinnosti trestního zákona z roku 1961 (zákona č. [140/1961](#) Sb., trestního zákona, ve znění účinném do 31. 12. 2009), je podle dovolatele použitelné i při posuzování této otázky podle trestního zákoníku, neboť na něj odkazuje i aktuální komentář v závěru výkladu o akcesoritě účastenství (Šámal, P. a kol. Trestní zákoník I. § 1 až 139. Komentář. 2. vyd. Praha: C. H. Beck, 2012, s. 340-365).

10. Protože podle dovolatele jsou skutky uvedené v rozsudku odvolacího soudu samostatnými zločiny, zatížil odvolací soud své rozhodnutí vadou spočívající v nesprávném právním posouzení skutku, pokud posoudil jednání obviněné jako jeden zločin pokračující. Tato skutečnost tak založila existenci dovolacího důvodu podle § 265b odst. 1 písm. g) tr. ř.

11. Dovolání je podle nejvyššího státního zástupce podáváno v neprospěch obviněné proto, že při

správném posouzení věci by obviněná namísto jednoho pokračujícího zločinu úvěrového podvodu podle § 211 odst. 1, 5 písm. c) tr. zákoníku, který spáchala formou účastenství jako pomocník podle § 24 odst. 1 písm. c) tr. zákoníku, byla shledána vinnou dvěma takovými delikty, byť jednotlivě s nižší škodou, což by bylo zřejmou přítěžující okolností podle § 42 písm. n) tr. zákoníku, když přítěžující okolnost podle písm. k) téhož ustanovení je dána vždy. I když se jedná o problematiku již judikatorně řešenou, není dán důvod k odmítnutí dovolání podle § 265i odst. 1 písm. f) tr. ř., neboť ve výše zmíněných řízeních byla řešená otázka opakovaně nesprávně vyhodnocena.

12. S ohledem na popsané skutečnosti nejvyšší státní zástupce závěrem svého dovolání navrhl, aby Nejvyšší soud v neveřejném zasedání za užití § 265r odst. 1 písm. b) tr. ř. podle § 265k odst. 1 tr. ř., za podmínky uvedené v § 265p odst. 1 tr. ř., zrušil rozsudek Krajského soudu v Ústí nad Labem ze dne 30. 1. 2017, sp. zn. 4 To 7/2017, podle § 265k odst. 2 tr. ř. zrušil i všechna další rozhodnutí na zrušené rozhodnutí obsahově navazující, pokud vzhledem ke změně, k níž došlo zrušením, pozbyla podkladu, a dále postupoval podle § 265l odst. 1 tr. ř. a přikázal Krajskému soudu v Ústí nad Labem, aby věc v potřebném rozsahu znovu projednal a rozhodl. Současně pro případ, že by Nejvyšší soud shledal, že v posuzované věci je nutno rozhodnout jiným způsobem, než předpokládaným v § 265r odst. 1 písm. b) tr. ř., vyjádřil i pro tento případ souhlas s projednáním věci v neveřejném zasedání.

13. Obviněná se k dovolání nejvyššího státního zástupce nevyjádřila.

III.

Přípustnost dovolání

14. Nejvyšší soud jako soud dovolací (§ 265c tr. ř.) nejprve zkoumal, zda v této trestní věci je dovolání přípustné, zda bylo podáno v zákonné lhůtě a na místě, kde lze takové podání učinit, a zda jej podala osoba oprávněná. Shledal přitom, že dovolání nejvyššího státního zástupce je přípustné podle § 265a odst. 1, odst. 2 písm. a) tr. ř. Dále zjistil, že dovolání bylo podáno osobou oprávněnou [§ 265d odst. 1 písm. a) tr. ř.], v zákonné lhůtě a na místě, kde lze podání učinit (§ 265e odst. 1, 2 tr. ř.), přičemž splňuje i obsahové náležitosti dovolání (§ 265f tr. ř.).

IV.

Důvodnost dovolání

15. Protože dovolání lze podat jen z důvodů taxativně vyjádřených v § 265b tr. ř., Nejvyšší soud dále posuzoval, zda nejvyšším státním zástupcem vznesené námitky naplňují jím uplatněný dovolací důvod.

16. Důvod dovolání podle § 265b odst. 1 písm. g) tr. ř. je dán v případech, kdy rozhodnutí spočívá na nesprávném právním posouzení skutku nebo jiném nesprávném hmotně právním posouzení. Uvedenou formulací zákon vyjadřuje, že dovolání je určeno k nápravě právních vad rozhodnutí ve věci samé, pokud tyto vady spočívají v právním posouzení skutku nebo jiných skutečností podle norem hmotného práva (např. též v otázce, jaký trest zda samostatný či souhrnný měl být obviněnému uložen), nikoliv z hlediska procesních předpisů. Východiskem pro existenci dovolacího důvodu podle § 265b odst. 1 písm. g) tr. ř. jsou v pravomocně ukončeném řízení stabilizovaná skutková zjištění vyjádřená především v popisu skutku v příslušném výroku rozhodnutí ve věci samé, popř. i další soudem (soudy) zjištěné okolnosti relevantní z hlediska norem hmotného práva (trestního, ale i jiných právních odvětví).

17. Protože námitky uplatněné nejvyšším státním zástupcem v jeho dovolání svědčí o tom, že nejsou dány podmínky pro rozhodnutí o jeho mimořádném opravném prostředku způsobem upraveným v § 265i odst. 1 tr. ř., tj. formou jeho odmítnutí, přezkoumal Nejvyšší soud podle § 265i odst. 3 tr. ř. dovoláním napadený rozsudek odvolacího soudu a dospěl k poznatku o důvodnosti právních závěrů dovolatele.

18. Jak plyne z výše uvedeného (body 1. až 7.), obviněná byla rozsudkem soudu prvního stupně uznána vinnou jednáním spočívajícím v její participaci na činu N. H., jež byla jako tzv. hlavní pachatelka uznána vinnou zločinem úvěrového podvodu podle § 211 odst. 1, odst. 5 písm. c) tr. zákoníku, když podstatou zakládající trestní odpovědnost obviněné J. H. bylo zjištění soudu, že (při znalosti skutečného stavu věci) „předala N. H. nepravé potvrzení o zaměstnání a výši příjmu, ve kterém bylo uvedeno, že H. je zaměstnána u společnosti NetTrade, s. r. o., což se nezakládalo na pravdě“. Toto jednání bylo nalézacím soudem vyhodnoceno jako pomoc podle § 24 odst. 1 písm. c) tr. zákoníku ve formě opatření prostředků (viz tzv. právní věta) ke zločinu úvěrového podvodu podle § 211 odst. 1, odst. 5 písm. c) tr. zákoníku. Odvolací soud na podkladě podaného odvolání rozhodl o vině obviněné a trestu jí uloženém způsobem výše popsáním, tj. tak, že veškeré její jednání uvedené ve výrokové části jeho rozsudku posoudil jako jeden pokračující zločin úvěrového podvodu dle § 211 odst. 1, 5 písm. c) tr. zákoníku spáchaný formou účastenství v podobě pomoci podle § 24 odst. 1 písm. c) tr. zákoníku, když zdůraznil „modus operandi“ a to, že „trestná činnost byla obžalovanou páčána stále stejným způsobem, s rozmyslem, za účelem získání majetkového prospěchu, pro její páčání využila znalosti prostředí z předchozího zaměstnání“ a současně vyšel ze zjištění, že „pro skutky... páčané 15. 12. 2014, 17. 2. 2015, 10. 11. 2014, 12. 3. 2015 a 19. 3. 2015 jí bylo sděleno obvinění ze dne 24. 2. 2016, skutek v nyní posuzované věci spáčala v červnu 2015 a bylo jí sděleno obvinění dne 22. 4. 2016“. Na základě těchto zjištění odvolací soud dovodil, že „[s] ohledem na spáčání skutků a sdělení obvinění je na místě jednání posoudit jako pokračující zločin úvěrového podvodu podle § 211 odst. 1, odst. 5 písm. c) tr. zákoníku, jehož znaky skutkové podstaty obžalovaná naplnila po stránce objektivní a subjektivní.“

19. Z uvedené citace je zřejmé, že soud druhého stupně shledal důvod pro odlišné právní posouzení skutku obviněné v tom, že zjištění o procesní aktivitě orgánů činných v trestním řízení projevující se ve vydání usnesení o zahájení jejího trestního stíhání postupem podle § 160 odst. 1 tr. ř. dne 22. 2. 2016 (převzatého obviněnou dne 24. 2. 2016) umožňují učinění poznatku, že se v jím posuzované věci neuplatňuje ustanovení § 12 odst. 11 tr. ř., podle něhož [p]okračuje-li obviněný v jednání, pro které je stíhán, i po sdělení obvinění, posuzuje se takové jednání od tohoto úkonu jako nový skutek, jež by vylučovalo možnost posouzení skutku, o němž je rozhodováno jako dílčího útoku pokračování v trestném činu podle § 116 tr. zákoníku. Současně je zřejmé, že odvolací soud shledal v jednání obviněné (v rozsahu vymezeném ve výrokové části jeho rozsudku) naplněny zákonné znaky pokračování, jak je cit. ustanovení vymezuje.

20. Dovolateli nutno dát za pravdu v tom, že odvolací soud při posuzování otázky viny obviněné (k procesnímu předpokladu takového postupu viz níže) nevzal v úvahu tu skutečnost, že dosavadní judikatura a trestně právní nauka sdílí právní názor, že pro učinění závěru o pokračování v trestném činu, jež má povahu účastenství v užším smyslu (stricto sensu), je nezbytné zvažovat i další okolnost, již je to, vůči jakým tzv. hlavním pachatelům trestného činu (zda stále vůči téže osobě či osobám rozdílným) tato forma participace vedlejšího pachatele směřuje. Pokud totiž pomocník, jako je tomu v případě posuzovaném, svou aktivitou napomáhá ke spáčání trestného činu odlišným osobám (různým hlavním pachatelům), pak se ve vztahu ke každému takovému hlavnímu pachateli posuzuje jednání účastníka jako samostatný skutek de iure, tj. samostatný trestný čin. Jak již uvedeno, tento právní názor je nadále zastáván i ve vztahu k zákonné úpravě obsažené v trestním zákoníku. Dokladem toho je nejen komentář k trestnímu zákoníku „Ze zásady akcesority účastenství vyplývá, že účastenství podle § 24 odst. 1 na trestných činech různých pachatelů nelze posoudit jako jeden

pokračující trestný čin účastenství, byť by jinak byly splněny podmínky pro takové posouzení všech útoků uvedené v § 116 (srov. R 61/1994 a PR 10/1995, s. 422).” - Šámal, P. a kol. Trestní zákoník I. § 1 až 139. Komentář. 2. vyd. Praha: C. H. Beck, 2012, s. 340-365], nýbrž i jiná odborná literatura [srov. např. Kratochvíl, V. a kol. Trestní právo hmotné. Obecná část. 2. vydání. Praha: C. H. Beck, 2012. str. 184: „Podle R 61/1994, jakož i R 49/2009-II a R 52/2010-II je nepřípustné posuzovat účastenství v užším smyslu (§ 10 tr. zák., § 24 TrZ) na trestných činech různých hlavních pachatelů jako jeden pokračující trestný čin účastenství, např. ve formě pomoci, byť by byly jinak splněny podmínky uvedené v § 89 odst. 3 tr. zák., resp. dnes v § 116 TrZ. Takové posuzování bylo důsledkem zásady akcesority účastenství ve smyslu § 10 odst. 1 tr. zák., resp. je důsledkem téže zásady i de lege lata (§ 24 odst. 1 TrZ), z níž pro tyto případy plyne, že díky zmíněné různosti pachatelů hlavních trestných činů nemůže jít o tytéž dílčí útoky účastníka na nich, kvalifikované podle téhož ustanovení zákona jako pokračování.“. Jinými slovy vyjádřeno, pokud pomoc obviněné směřovala ve vztahu k šesti odlišným subjektům, šesti hlavním pachatelům trestného činu úvěrového podvodu, měla tato skutečnost svého výrazu nalézt v právní kvalifikaci jejího jednání jako šesti trestných činů (k jeho formám § 111 tr. zákoníku) spáchaných formou pomoci. Za tyto pak měl být obviněné uložen úhrnný (v případě konání společného řízení), případně souhrnný (jak v posuzované věci správně učinil soud nalézací) trest.

21. Jestliže není možno skutky (z hlediska procesního samostatné), které obviněná podle zjištění soudů spáchala, posoudit jako dílčí útoky pokračujícího trestného činu, jež ve svém souhrnu vytvářejí toliko jeden pokračující trestný čin (ve smyslu jeho hmotně právního pojmání), pak je zřejmé, že při rozhodování o jednom ze skutků (spáchaném „v blíže nezjištěnou dobu v měsíci červnu 2015“) nepřicházela v úvahu aplikace § 45 tr. zákoníku, upravujícího [u]kládání společného trestu za pokračování v trestném činu.

22. Tato zjištění vedou k závěru, že rozsudek odvolacího soudu je zatížen vadou naplňující dovolací důvod podle § 265b odst. 1 písm. g) tr. ř. nejen ve výroku o vině (nesprávné hmotně právní posouzení skutku), nýbrž i ve výroku o trestu (jiné nesprávné hmotně právní posouzení).

23. Zbývá dodat, že vadnými shledává dovolací soud především hmotně právní závěry odvolacího soudu, nikoli již samotný jeho procesní postup, neboť ten sám by – pokud by jeho výsledkem bylo po stránce hmotně právní bezvadné rozhodnutí – za zákonu odporující označen být nemohl. Je sice skutečností, že obviněná ve svém odvolání napadajícím toliko výrok o trestu nevytkla vadu, jež by spočívala v nesprávnosti uložení souhrnného trestu, avšak napadení tohoto výroku umožnilo odvolacímu soudu jeho širší přezkum. Toto jeho oprávnění je třeba dovodit z § 254 odst. 1 věty druhé tr. ř., podle níž [k] vadám, které nejsou odvoláním vytýkány, odvolací soud přihlíží, jen pokud mají vliv na správnost výroků, proti nimž bylo podáno dovolání. V daném směru je proto odvolací soud oprávněn posoudit (aniž by to odvolatel výslovně namítal) i to, zda v jím posuzované věci přicházelo v úvahu uložení trestu samostatného, úhrnného, souhrnného či společného. V případě zjištění, že měl být uložen trest společný, je odvolací soud oprávněn ke změně výroku o trestu v daném směru přistoupit, což nelze realizovat, aniž by za podmínek upravených v § 45 tr. zákoníku nezasáhl rovněž do (odvoláním nenapadeného) výroku o vině, příp. výroků dalších. Oprávněný přesah nad rámec námitek a výroků výslovně odvolatelem napadených tak za této situace pokrývá i výrok o vině.

24. V obecnosti lze proto zopakovat, procesní postup odvolacího soudu v hodnocené věci by při jeho věcné odůvodněnosti bylo třeba akceptovat. Odvolací soud je oprávněn přezkoumat povahu uloženého trestu a posoudit otázku, zda byl správně uložen trest souhrnný, i když odvolatel napadající výrok o trestu v tomto směru žádné námítky ve svém odvolání neuplatnil. Pokud dospěje k závěru, že obviněnému měl být namísto trestu souhrnného uložen trest společný za pokračování v trestném činu, je oprávněn podle § 258 odst. 1 písm. d) tr. ř. napadený rozsudek zrušit a za splnění § 259 odst. 3 tr. ř. o vině a trestu nově rozhodnout. Přitom však musí přihlížet k vázanosti právní

kvalifikací obsaženou v rozsudku rušeném postupem podle § 45 odst. 1 tr. zákoníku (č. 56/2008 - I. Sb. rozh. tr.) a musí též náležitě zhodnotit, zda skutek, ve vztahu k němuž byl odvoláním napadený trest uložen, je skutečně dílčím útokem pokračujícího trestného činu podle § 116 tr. zákoníku. Je třeba též dodat, že k novému vyslovení viny pokračujícím trestným činem může odvolací soud přistoupit jen za současného splnění dalších zákonných podmínek, neboť takto rozhodnout nemůže např. tehdy, pokud by svým výrokem porušil uplatňující se zákaz reformationis in peius (v případě, že by výsledná právní kvalifikace byla pro obviněného nepříznivější).

25. Jak již uvedeno výše, ve věci Nejvyšším soudem hodnocené, však důvody k postupu zvolenému odvolacím soudem evidentně nebyly dány. Důvodnost závěru o existenci jednoho pokračujícího trestného činu by totiž nastala jen v případě zjištění, že by obviněná předcházejícím odsuzujícím rozsudkem (ze dne 18. 5. 2016) byla uznána vinnou pomocí k trestnému činu úvěrového podvodu, jehož by se dopustila, ať již jedním či několika skutky, jako hlavní pachatel pouze N. H. (v takovém případě a toliko ve vztahu k ní by bylo lze o pokračující pomoci ze strany obviněné uvažovat), což však zjištěno nebylo.

26. Nejvyšší soud proto vyhověl dovolání podanému nejvyšším státním zástupcem v neprospěch obviněné a na jeho podkladě podle § 265k odst. 1, 2 tr. ř. zrušil rozsudek Krajského soudu v Ústí nad Labem ze dne 30. 1. 2017, č. j. zn. 4 To 7/2017-297, jakož i všechna další rozhodnutí na zrušené rozhodnutí obsahově navazující, pokud vzhledem ke změně, k níž došlo zrušením, pozbyla podkladu, a podle § 265l odst. 1 tr. ř. přikázal Krajskému soudu v Ústí nad Labem, aby věc v potřebném rozsahu znovu projednal a rozhodl.

27. Úkolem odvolacího soudu je s přihlédnutím k tomu, co je uvedeno v tomto usnesení (připomíná se obsah § 264 odst. 1 tr. ř.), aby o odvolání obviněné znovu rozhodl. V dané souvislosti nelze nezmínit, že není skutečnosti odpovídající tvrzení státního zástupce, že posuzovaná problematika „byla ve výše zmíněných řízeních dokonce opakovaně nesprávně vyhodnocena“, neboť pochybení při právním posouzení se dopustil toliko soud odvolací. Naopak Okresní soud v Teplicích věc vždy vyhodnotil zákonu odpovídajícím způsobem, neboť jednání obviněné kvalifikované jako pomoc podle § 24 odst. 1 písm. c) tr. zákoníku, posoudil jako samostatný trestný čin nejen ve svém rozsudku ze dne 22. 9. 2016, č. j. 4 T 124/2016-263, nýbrž i (jak dovolací soud ověřil, i vzhledem k odůvodnění citovaného rozhodnutí obsaženého na str. 5 rozsudku: „Naposledy byla obžalovaná odsouzena rozsudkem Okresního soudu v Teplicích ze dne 18. 5. 2016, č. j. 1 T 52/2016-403 pro pět zločinů úvěrového podvodu podle § 211 odst. 1, odst. 5 písm. c) tr. zákoníku ve formě účastenství dle § 24 odst. 1 písm. c) tr. zákoníku ...“) v rozsudku ze dne 18. 5. 2016, č. j. 1 T 52/2016-403. Ač tento rozsudek neobsahuje odůvodnění (§ 129 odst. 2 tr. ř.), o právním posouzení jednání obviněné jako pěti trestných činů nevzniká sebemenší pochybnost, neboť tento závěr plyne přímo z výroku o vině („... tím spáchala pět zločinů úvěrového podvodu...“) a podporován je i výrokem o trestu, z něhož je zřejmé, že obviněné byl podle § 43 odst. 1 tr. zákoníku uložen úhrnný trest, k čemuž by nebyl důvod, pokud by soud její jednání vyhodnotil jako jeden pokračující trestný čin. Okresní soud tedy jednání obviněné posoudil v souladu s těmi rozhodnutími, jež možnost posouzení pokračování u účastníka v užším slova smyslu jednajícího ve vztahu k různým hlavním pachatelům vyloučila a připustila je jen v případech, kdy participuje na činu stejného hlavního pachatele (srov. rozhodnutí č. 49/2009-II. a č. 52/2010-II. Sb. rozh. tr.). Uvedenému soudu tak lze vytknout jen to, že ve výroku o trestu neuvedl, že souhrnný trest obviněné uložil za jím souzený zločin a pět zločinů úvěrového podvodu podle § 211 odst. 1, odst. 5 písm. c) tr. zákoníku ve formě účastenství dle § 24 odst. 1 písm. c) tr. zákoníku, jimiž byla pravomocně uznána vinnou rozsudkem Okresního soudu v Teplicích ze dne 18. 5. 2016, č. j. 1 T 52/2016-403.

28. Rozhodl-li odvolací soud způsobem výše uvedeným, rozešel se s právním názorem, jenž je třeba v otázce pokračování v trestném činu účastníka pokládat za judikaturou sjednocený, a to aniž by se

odlišnost jeho řešení projevila podrobnou argumentací v odůvodnění jeho rozsudku. Zbývá dodat, že ke změně právního posouzení skutku neměl odvolací soud přistoupit i vzhledem k právnímu posouzení jednání obviněné obsaženému v rozsudku ze dne 18. 5. 2016, když i pro ně neměl v jednání obviněné shledat jeden pokračující trestný čin (k vázanosti soudu rozhodujícího podle § 45 tr. zákoníku právní kvalifikací obsaženou v předchozím odsuzujícím rozhodnutí viz rozhodnutí publikované pod č. 56/2008 – I. Sb. rozh. tr.).

29. Výše uvedené zjištění k rozsudkům okresního soudu vede ke konstatování, že skutečností neodpovídající je tvrzení nejvyššího státního zástupce v jeho dovolání, že [p]lokud jde o první rozsudek Okresního soudu v Teplicích ze dne 18. 5. 2016 sp. zn. 1 T 52/2016, ve vztahu k němu již nelze v dovolacím řízení nápravu provést“. Správné je toto tvrzení toliko v jeho obecnosti (v té části), že v současném dovolacím řízení nelze jakkoli zasáhnout do jím citovaného rozhodnutí, jež nebylo dovoláním napadeno. Na straně druhé třeba zopakovat, že označený rozsudek je věcně správný a žádnou nápravu ohledně něj není třeba provádět. To současně znamená, že při vydání nového rozhodnutí odvolacím soudem může být věc obviněné v celém svém rozsahu posouzena zákonu odpovídajícím způsobem.

zdroj: www.nsoud.cz

Právní věta - redakce.

© EPRAVO.CZ – Sběrka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Oběť trestného činu](#)
- [Dohoda o vině a trestu](#)
- [Zajištění nároku poškozeného](#)
- [Práva obviněného \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Vydání příkazu k dodání do výkonu trestu](#)
- [Neoprávněná činnost pro cizí moc](#)
- [Kvalifikace skutku](#)
- [Odnětí věci rozhodujícímu soudci \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Náhradní trest](#)
- [Výkon trestu](#)
- [Účinné vyšetřování \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)